

fidelio

k ü l ö n s z á m

A Fidelio Magazin különszáma

ingyenes

www.monarchiafest.hu

Monarchia Fest

A HAGYOMÁNYÉRTÉS FESZTIVÁLJA

Győr, Egyetemi Csarnok

2006. november 18–19.

Hagyományértés

A hagyomány az emberi kultúrának mindaz a része, amelybe adott időben és adott helyen beleszületünk, a felnőtté válás során belenevelődünk, a tanulás révén pedig elsajátítjuk annak különféle köreit.

A kultúra meghatározásai rendszerint több szempontot tartanak szem előtt, hasonlóképpen a hagyomány is sokrétű. Nem is egy, hanem sokféle hagyomány épül egymásra, illeszkedik egymáshoz. Van, aki többféle hagyományban is otthon van. A hagyományra, amely kisebb vagy nagyobb számú embercsoportokat fog át, hosszú fennmaradás a jellemző. A hagyomány mintákat ad az embernek ahhoz, hogy tájékozódni tudjon a világban, a közvetlen környezetében, hogy az elődök tapasztalataira támaszkodva olyan életstratégiákat tudjon kialakítani a maga számára, amely valószínűsíti a sikeres pályát. Az élet megélésének a módja, az önkifejezés lehetőségei a művészetektől a mindennapi gesztusokig a társadalmi környezet adta lehetőségek és a hagyomány közötti viszony keretében ölt formát. Ez a forma ma már sokkal inkább lehet egyéni választás eredménye sokak számára, mint korábban. A választás a szabadság, a szabadság felelősség is.

Közép-Kelet Európa országaiban s ezen belül az egykori Habsburg Monarchia, majd Osztrák-Magyar Monarchia keretei között élő népek hagyományai is több rétegűek. A XIX. században a nemzet államok megalakítására irányuló politikai törekvések erőteljesen támaszkodtak a néphagyományokra. A néphagyomány ebben az időben a paraszti közösségek szokásvilágát jelentette. A paraszti közösségek életfeltételei helyenként változó ütemben megszűntek, a szokások megváltoztak, a kifejezési formák átalakultak. A mai ember sokféle módon viszonyulhat az elődök világához. Sokan érzelmi-nosztalgikus kötődéseket élnek át, másokat rabul ejt a múlttal való kapcsolattartás lehetősége. Megint másokat lenyűgöznek azok a kifejezési és közlési formák, amelyek hosszú idők alatt csiszolódtak ki. Ezek a formák, a köszönés vagy a közmondások formulái, egy-egy használati tárgy célszerű alakja vagy a tánc figurái mintegy sűrítve idézik fel és teszik átélhetővé az évezredek múlttal rendelkező paraszti életvilágok valóságát. Ez a valóság, ha hosszú ideig változatlanok tűnt is, soha nem volt merev. A tökéletes forma soha nem létezett – hagyomány változataiban élt. A megannyi egyéni változat nemzeti, táji típusokban összegeződhetett. A Monarchia népei – többségükben parasztok – életmódjukban sok hasonlóságot mutattak. Szokásaik, ételeik, dalaik, táncaik ebben az életmódban gyökereznek, miközben a más társadalmi csoportok kultúrájával is kapcsolatba kerültek a történelem folyamán.

Mindaz a hasonlóságok és különbségek olyan tárházat eredményezte, amelyet félig meddig értünk is, megérteni pedig akkor fogjuk, ha megismerjük, megtanuljuk, gyakoroljuk – a magunk és mások öröme. Minél több változatot...

Verbélyi Kincső

egyetemi tanár, ELTE BTK, Néprajzi Intézet

A Monarchia Fest fővédnöke

Kallós Zoltán, néprajzkutató, Kossuth-díjas, a Corvin-lánc tulajdonosa

...nekünk kötelességünk, hogy ezt a kultúrát éltsük és továbbadjuk a következő nemzedékeknek. Szerencsénkre ez be is következett, mert akik kiöregedtek a táncszózból, hozzák a gyerekeiket és az unokáikat. Ez a folyamat egyre bővül, anyanyelvi szinten terjed ez a szórakozási forma, amely megkövetel egy viselkedési formát, egy tartást. [...] Nagy közösségformáló ereje van, különösen a közös táncnak és a közös éneklésnek. [...] Boldog vagyok, mert a tanítványaim, úgy látom, hogy folytatják majd a munkát. Természetesen másképp, mint én, ezt tudomásul kell venni, nekik más gondolataik vannak bizonyos

dolgokról. De folytatják, elszántá váltak. Semmi mást nem tudunk nekik átadni, csak azt, hogy legyenek elszántak ebben a munkában, és ne hagyják abba. Akkor azt hiszem érdemes volt élni.” (Kallós Zoltán, Honismeret 2001/3., Novák Ferenc Kallós Zoltánnal készült interjúja alapján)

A Monarchia Fest védnökei

Járóka Livia, az Európai Unió Parlamentjének képviselője

„A roma társadalom kész, az együttműködésre, sőt sosem volt olyan, hogy elzárkózott volna ettől. Ezt az országot együtt építettük, rengeteg közös dolog köt minket össze. Egyformák vagyunk, a félelmeink és az előítéleteink kell túllépnünk. [...] Apa gyerek viszony van a romák és a nem romák között. A társadalmunk felelőssége, hogy ez változzon. Amellett, hogy a folyamatot az államnak kell elősegítenie, mi emberek tudjuk befolyásolni a hétköznapi életben a villamoson, a boltban, az orvosi rendelőben, az óvodában. A romák oldaláról is kell elkötelezettség, érdeklődés, le kell tudni küzdeni a félelmeinket, de azt gondolom, hogy mindig az erősebb fél tud kezdeményezni, gesztust gyakorolni az elnyomott, kizsárolt és a szegény felé.” (www.bbc.co.uk/hungarian, a BBC Járóka Liviával készült interjúja alapján)

Borkai Zsolt, Győr Megyei Jogú Város polgármestere

„A győri kulturális fesztiválokat vonzóvá kell tenni a turisták számára is [...]. Győr hagyományaira alapozva új nagyrendezvényeket kell szervezni [...]. Támogatni kell a városrészek művelődési házait, a reformokba be kell vonni a helyi kulturális szakembereket [...]. Szükségünk van az olyan remek kvalitású, jól képzett és kreatív fiatalemberekre, akik még mernek tervezni, mernek nagyot álmodni. Élnünk kell az ő képességeikkel, tehetségükkel, lelkesedésükkel. [...] Itt kell tartanunk őket, akik pedig elmentek, azokat vissza kell hítni, hogy segítsék Győrt újra fejlődő pályára állítani.” (Borkai Zsolt polgármesteri programja alapján)

Muzsikás és vendégei Erdélyből

táncol Muszka György és Ilonka (Méra, Kalotaszeg)
énekel Petrás Mária (Diószén, Moldva)

Időpont: 2006. november 19. vasárnap, 18.15–19.00

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

Erdély csodálatos vidékei sokáig megőrizték hagyományainkat, sokfelé még ma is természetes az ének, a tánc. A Muzsikás műsorában első pillanlatban megkap a táncosokból, az énekesből áradó hitelesség. Elsőrendű előadók mindannyian, akik közvetítik az odahaza családjukban, falujukban tanultakat.

A koncert során látható a leggazdagabbnak és egyben a legnehezebbnek tartott kalotaszegi férfitánc, a legényes

Látunk, továbbá páros táncot díszes kalotaszegi viseletben. A moldvaiak máig sok régi dallamot, szokást őriztek meg. Ezekből hallhatunk egy csodálatos balladát, vagy a híres Gergely-táncot Petrás Mária gazdagon díszített tiszta énekhangján. (szöveg, fotó: www.muzeikas.hu)

Berecz András mesél és énekel

„A mese olyan lovas, amit a nyelv hordoz.”

Időpont: 2006. november 18., szombat, 16.30–17.15

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

Berecz András nótafa, népmesegyűjtő, folklórkutató, előadóművész és tréfamester is egyben. Ahogy ő nevezi magát: álomszövő, amit éjszaka álmodik, nappal mesévé himezi.

Úgy peregnek nyelve alatt az ízes szavak, mint a nagyanyja keze alatt a rokka. A mesemondás örömét kunhegyesi édesanyjától

kapta, aki nem merte leengedni a pesti utcákra, ám meséivel, dalaival odabilincselte fiát a konyhaszékhez. Ezeket a meséket fonta tovább gyermekeinek esti mesévé, majd felnőtteknek izesítve szétterítette a Kárpát-medencében. Néhány rojtját áthozta nekünk az Óperenciás tengeren túlra. „Úgy pergett a nyelve, mint kecskebogyó a jégen.” Ritka szép székely beszédével csiklandozza közönségét. „Mögyök a högyön, lábujjhögyön, hogy a kutya mög né ögyön.” Meséi bölcs tanítómesék a kis ember csodálatos győzelmeiről a világ nagyjai és hatalmasai fölött. Kedvenc hőseit: Ádányot, Luci Ferit, majd a fájin pofabőrű bécsi labanc legényt és a bivalyerős muszkát fél tenyerén hordozó II. Rákóczi Ferencet hozza el nekünk varázsszőnyegén.

(szöveg: www.gimagine.com alapján, fotó: Györffy Gabriella)

Ordások – „Keservesek és legényesek”

táncolják: Fitos Dezső, Hajdú Flórián, Kádár Ignác, Lajkó Levente

Időpont: 2006. november 19., vasárnap, 19.00–19.45

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

Keserves – népi líránk egyik műfaja, mely lelki fájdalomból fakadó, bánatos hangulatú egyéni panaszdal. Mindenkinek megvolt a maga egyéni keserve, melyet emberektől távol: gyaloglás, szekerezés, legeltetés stb. közben énekelt. A keserves ihletője valamilyen bánat, melyet nem részleteznek, sőt minél mélyebb, annál áttételesebben fogalmazzák meg: „...Azért zöldelltek ki arra a fák, Bús könnyeim sokat megáztatták; ...Úgy teli vagyok bánatval, Mint zöld fűszál vízharmatval; ...Bánat, bánat, teljes bánat, Ne rakj szívemre kővárat!...” (mek.osz.hu alapján)

Legényes – az erdélyi magyarság népcsoportjai körében vidékenként más néven élő férfítánc. Egyéb elnevezései: csürdöngölő, fogásolás, magyar tánc, pontozás, sűrű tempó. A legényest az I. világháborúig minden táncciklus elején a legények a páros tánc bevezetőjeként járták szülőbő vagy csoportosan a zenekar előtt. Improvizatív jellege ellenére is szigorúan alkalmazkodik a kísérő dallam tagolódásához. A kalotaszegi legényes végsőig érlelt, sűrített formájú. (www.mek.ro alapján)

Az együttes tagjai az ország legkiválóbb táncosai közül valók. A legényes méltán párja a magyar népzene talán egyik legrégebbi és legszebb gyöngyszemének, a keservesnek. Mindkét műfaj legfejlettebb formái az erdélyi Kalotaszegen maradtak fenn. Előadásukban Magyarlóna, Györgyfalva, Méra, Magyarvista, Türe, Bogártelke és Inaktelke egykori legjobb zenészeinek és táncosainak, legjobb tudásuk szerint elsajátított keserveit és legényes táncait láthatjuk és hallhatjuk. (www.mediawavefestival.hu alapján)

Tükrös Zenekar koncertje – „Hegyen, völgyön”

Gyermek-, családi program

Időpont: 2006. november 19., vasárnap 11.00–12.00

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

A Tükrös Zenekar zenészei – Lakatos Róbert, primással kiegészülve – a „Vigan legyünk” gyermekeknek szóló népzene-sorozat darabjaként ismert Hegyen, Völgyön c. hanghordozóján is meghallgatható népi gyermekjátékokkal, dalokkal, mondókkal, csúfolódókkal, mesével szórakoztatják a MonarchiaFest apró vendégeit. A hagyományos népi hangszereken játszó zenészek az évek óta sikeresen működő Tükrös családi tábor tapasztalataira hagyatkoztak a program összeállításakor, ezért sikeres a kicsinyek körében.

TÜKRÖS zenekar és GYERMEKEK BALÓCH Katalin, LAKATOS Róbert, ADOLFIAN László, FAJF László, FEJES Mária, KERÉNYI Róbert és SZIGONYI Szabolcs

„Bannon lakodalom”, az Örökítő

Nyugat-dunántúli Regionális Közhasznú Kulturális Egyesület műsora tánctanításokkal

Időpont: 2006. november 18., szombat, 10.00–16.30

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

A program leírása:

Ez ígéretes program résztvevői egy igazi magyar lagzi hangulatába köstölhetnek bele. A féktelen mulatozás magával ragadó lendületességéről a nyugat-magyarországi régió gyermek- és ifjúsági néptáncgyűjtései gondoskodnak, akik egy képezelbeli utazásra invitálva a lagzi résztvevőit, a zoboralji gyepüktől a zalai dombogig repítik a közönség apraját és nagyját.

A program résztvevői:

Allegro Alapfokú Művészeti Iskola Néptáncsoportja
(Mosonmagyaróvár)

Ágacska Gyermekek Néptáncgyűjtés
(Dunaszerdahely, Csallóköz, Felvidék)

Kapuvár Néptáncgyűjtés
(Kapuvár, Rábaköz)

Lippentő Táncgyűjtés
(Győr)

Pántlika Néptáncgyűjtés
(Csorna, Rábaköz)

Pipitér Néptáncgyűjtés
(Kóny, Rábaköz)

Pimpimpalé Gyermekek Néptáncgyűjtés
(Ekecs-Apácaszakállas, Csallóköz, Felvidék)

Rába Néptáncgyűjtés
(Győr)

Pendelyes Táncgyűjtés
(Sopron)

Ungaresca Táncgyűjtés
(Szombathely)

Menyasszony viaszvirágos koszorúval • forrás www.neprajz.hu

Völgyény bokréta kalapban • forrás www.neprajz.hu

Zalai Táncegyüttes – „Ligányrítmus”

Művészeti vezető: Varga János

Időpont: 2006. november 18., szombat, 19.45–21.00

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

A Zalai Táncegyüttes művészeti tevékenységét szinte a kezdettől fogva a kettősség arculata jellemezte, ami azt jelenti, hogy a hagyományos, archaikus és autentikus folklór mellett mindig helyük és létjogosultságuk volt a Liszt, Bartók és más zeneszerzők zenéjére komponált elvontabb, gondolatilag gazdagabb feldolgozásoknak.

A hagyományról az együttes művészeti vezetője, koreográfusa, Varga János így vall: „...hiszek hagyományainkban, a magyar falu műveltségében, a paraszti világkultúra teremtményében, hiszem

azt, hogy ez a hagyomány nagyszerű érték, olyan mai életünkben is viselhető örökség, amely eligazít bennünket közösségi életünk mindennapjaiban, a sovíniszta ideológiák útvesztőiben egyaránt, és mint egy gyönyörű táncos ruhába, a nemzeti érzés tiszta szép viseletébe öltöztet. Hiszem továbbá, amint erdélyi gyűjtőútjaimon is megtapasztaltam, hogy a különböző népek kulturális értékeinek, táncának megismerése egymás tisztelőtére, megbecsülésére tanít. Ezek a legfontosabb támpontok számomra a fiatalok nevelésében...”

(www.zalaite.hu alapján)

NÉPI KIRAKODÓVÁSÁR

a győri Egyetemi Csarnok

küzdőterén

2006. november 18–19.

szombat, vasárnap

délelőtt 10 órától

vásárosoknak

minden információ:

30/449-5362

Vásári forgatag • forrás www.neprajz.hu

Szombati programok - november 18.

Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

9.45	Kapunyitás
10.00–16.30	Pannon lakodalom Az Örökítő (Nyugat-dunántúli Regionális Közhasznú Kulturális Egyesület) műsora tánctanításokkal
16.30–17.15	Berecz András mesél és énekel
17.15–18.00	Rába Néptáncgyűttes műsora
18.00–18.15	Kallós Zoltán néprajzkutató, a rendezvény fővédnökének köszöntőbeszéde
18.15–19.45	MonarchiaFest-Hagyományörző Gála Hagyományörző táncosok és zenészek előadása
19.45–21.00	Aromafest I. „Cigányritmus”, a Zalai Táncgyűttes műsora
21.00–23.00	MonarchiaFest Táncháza Rábaközi táncrend <i>Greznár Banda</i> Széki táncház <i>MonarchiaFest Zenekar</i> Kalotaszegi táncrend <i>Varga István, „Kis Csipással”</i> és a <i>MonarchiaFest zenekarral</i> Magyarpalatkai táncrend <i>Magyarpalatkai Zenekar</i>

Kis Csarnok

9.45	Kapunyitás
10.00–12.00	„Mese, mese mátká”, programok gyermekeknek, családoknak <i>Gyermekjátékok és táncok tanítása</i> <i>Mesesarok</i>
12.00–18.00	Tánctanítások hagyományörző táncosokkal és zenekarokkal
18.30–tól	Mulatság a folkocsmbában hagyományörző zenekarokkal

A rendezők fenntartják a programváltozás jogát.

Jegyárak elővételben

	1 napos	2 napos
diák	1200 ft	2000 ft
felöltt	1500 ft	2500 ft

Jegyárak a helyszínen

	1 napos	2 napos
diák	1500 ft	2500 ft
felöltt	2000 ft	3500 ft

Hat éves korig a belépés díjtalan! Az elővételben vásárolt jegyek esetén 20 jegyenként 1 (felöltt) jegyet ajándékba, valamint a jegyek árából 10% kedvezményt adunk.
Jegyek november 2-ától vásárolhatók a Tourinform irodákban.

Vasárnapi programok - november 19.
Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

9.45	Kapunyítás
10.00–12.00	Gyerek- és családi programok Gyermekjátékok és táncok tanítása Hegyen, völgyön című CD lemezbemutató koncertje, Lakatos Róbert és a Tükrös Zenekar tagjai
12.00–14.00	Tánctanítás I. Kárpát-medencei nemzetek és nemzetiségek táncainak tanítása
14.00–15.00	Nemzetközi és Regionális Gála I. A régió csoportjai és a fesztiválon résztvevő nemzetközi csoportok bemutatója
15.00–17.00	Tánctanítás II. Kárpát-medencei nemzetek és nemzetiségek táncainak tanítása
17.00–18.00	Nemzetközi és Regionális Gála II. A régió csoportjai és a fesztiválon résztvevő nemzetközi csoportok bemutatója
18.00–18.15	Borkai Zsolt , Győr Megyei Jogú Város polgármesterének köszöntőbeszéde
18.15–19.00	A Muzsikás Együttes és erdélyi barátainak koncertje
19.00–18.45	„Keservesek és legényesek” az Ordasok Táncegyüttes előadása
19.45–21.00	Aromafest II. a fesztivál roma vendégeinek előadása
21.00–23.00	A MonarchiaFest Táncháza Rábaközi táncrend <i>Greznár Banda</i> Széki táncház <i>MonarchiaFest Zenekar</i> Kalotaszegi táncrend <i>Varga István, „Kis Csipással”</i> és a <i>MonarchiaFest zenekarral</i> Magyarpalatkai táncrend <i>Magyarpalatkai Zenekar</i>

Kis Csarnok

9.45	Kapunyítás
11.00–18.00	Tánctanítások hagyományörző táncosokkal és zenekarokkal
18.00–től	Mulatság a folkocsmbában hagyományörző zenekarokkal

A rendezők fenntartják a programváltozás jogát.

Minden, a programokkal kapcsolatos információ megtalálható: www.monarchiafest.hu

Kirakodóvásár, Borutca és Pálinkautca az Egyetemi Csarnok Küzdőterén.

Hagyományörző együttesek

Tánctanítások hagyományörző együttesekkel

Időpontja: 2006. november 18., szombat, 12.00-18.00

2006. november 19., vasárnap, 11.00-18.00

Helye: Kis Csarnok

Kanizsa Csillagai

A Kanizsa Csillagai cigány hagyományörző együttes 1993-ban alakult, nagykanizsai beás és oláh cigány fiatalokból. Horváth Zoltán az együttes vezetője, énekes, gitáros és táncosa; felesége, Ibolya énekel és táncol. Zoltán öccse, Sándor tamburázik és énekel, míg Ibolya öccse, Havasi Attila kannázik, táncol, szájbőgőzik. Orsós Vendel énekel, táncol és kanalazik. A beások a Magyarországon élő cigányok mintegy nyolc százalékát teszik ki (40-50 ezer ember), döntően a Dél-Dunántúlon, négy megyében élnek (Somogy, Tolna, Zala, Baranya). Sokan teknővájó cigányokként ismerik őket, mivel ősi mesterségük a fa megmunkálása volt, s a fakanál készítése. Ma már csak nagyon kevesen ismerik ennek az alkotómunkának a fortélyait, többen keresik és találják meg az érvényesülés más módjait az élet különböző területein. A beások nyelve a román nyelv ősi, archaikus nyelvjárása, melyet azonban a román nyelvújítás nem érintett. (www.romapage.hu alapján)

Zerkula János (Gyimesközéplek, Erdély)

Zerkula János gyimesközépleki primás az egyik legihletettebb muzsikus, hasonló kvalitásokkal rendelkező előadóval csak elvétve találkozhatunk. Jó kedélyű, kiegyensúlyozott egyéniség, akinek muzsikálásából árad az élet és a muzsika szeretete. A mélyzengésű hangján megszólaló gyimesi keservesek ugyanakkor mindannyiunk lelkének elrejtett zugaihoz találnak utat. Nem lehet rá nem odafigyelni. Több önálló és gyűjteményes lemezen örökítették meg tudását az utókor számára, de aki „ad magára” az elzárándokol hozzá, hogy élőben is láthassa, hallhassa. (szöveg: www.hangveto.hu)

Magyarpalatka Banda (Mezőség, Erdély)

Várnunk kell a magyarpalatka zenészek képviselő böhöm jégcsákányra. A magyarpalatka varázsszavak: hát a bűbáj most is működik. Az éltesebb brácsás váratlan szólótánca (lerakja a hangszert és előrejön csizma- (vagyis cipő-) csapkodni) csipkerózsa álmából ébreszti a nagyerdeműt, mintha csak kurjantgatna a fülekbe: „Heeelló! A magyar népzene vidám, felszabadult oldalát, az önfeledt muzsikálást, éneklést, táncolást mutatjuk be!” (szöveg: fesztival.blogter.hu alapján)

Vajdaszentiványi Zenekar (Maros-mente, Erdély)

A vajdaszentiványi táncrend a következőkből áll: verbunk, sebes forduló, lassú, korcsos csárdás, batuka. A verbunk a táncrend nyitó táncaként szerepelt, járják a táncok közbeni szünetekben is rendelésre a zenekar előtt. Két formája ismert: az egyiket, mely kötetlen szerkezetű, szólóban járják, a másikat körben járva csoportosan táncolják. A sebes forduló a táncrend kezdő és a táncrend többi páros tánca is a forgós, forgató páros táncok közé tartozik. A sebes forduló motívikájára a zárt fogású páros forgás, a nő kar alatti forgatása jellemző. A lassú szerkezetileg megegyezik a sebes fordulóval. A korcsos az ún. „maroszekei forgató” helyi változata, melynek a lassúból való zenei átmenet folyamatosan történik, tehát a táncot sem kell megszakítani, motívumkínscse megegyezik a lassúval. A táncrenden belül a csárdás a leggyorsabb tempójú tánc, felépítése és motívumai szintén megegyeznek a lassúval. A batukát a románok táncolták, de idővel átcserélődött a magyarok által járt táncokra. Motívikaiklag és szerkezetileg is megegyezik a sebes fordulóval. (hungaria.org/hal/folklor alapján)

Hagyományörző együttesek

Greznár Banda (Szany, Rábaköz)

„Győrtt a 2006-os Médiabálon a nyitótánc után a Greznár együttes vitte a prímet. A szó szoros értelmében, hiszen ifjabb Greznár Zoltán és cigányzenekara a vacsora alatt kiváló muzsikájával, virtuóz játékkal is étvágyat gerjesztett. Később a szivarszobában olyan fergeteges mulatságoknak lettek főszereplői, melyekről beszámolni szinte lehetetlen. Átélni őket azonban felejthetetlen élmény volt.” (www.kisalfold.hu alapján)

Potta Géza és zenekara (Abaújszina) és magyarbódi hagyományörző táncosok Felvidékről

A hivatásos cigányzenészeknek a megélhetésük, legfőbb jövedelmük a zenéléstől függött: minél jobban ki tudták szolgálni megrendelőik igényeit, annál többször hívták őket. A zenés annál jobban keresett, minél szélesebb közönség zenéjét ismerte, minél több nótát tudott – függetlenül a dallamok régiségétől vagy értékességétől. Ez a „zenei többnyelvűség” jellemzi Potta Géza repertoárját is. A muzsikus, a falusi „adatközlő” nem egy névtelen alak, aki „adatot közöl”, hanem alkotó művész, aki birtokában lévő zenei eszközökből újat, egyedít teremt, előadásába beleszövi egyéniségét, muzikalitását. Különösen igaz ez Potta Géza hegedűjátékára. (Árendás Péter, www.ifjusivek.sk)

Szászcsávási Zenekar és hagyományörző énekesek és táncosok (Kis-Küküllő völgye, Erdély)

Szászcsávás kivételes helyet foglal el a magyar zenetörténetben: a magyar népi éneklésben teljesen általános egyszólamúság kivételképpen olyan falu, ahol több szólamban énekelnek. A faluban ma is működik az ötszólamú kórus, a falu minden magyar lakosa – az iskolástól az idősekig – énekel, a szólamok apáról fiúra öröklődnek.

A Szászcsávási Zenekar repertoárja rendkívül széles. Ennek egyik oka, hogy magyaroknak, románoknak, cigányoknak egyaránt muzsikálnak, a legidősebb tagok fiatalkorukban az azóta Erdélyből javarészt kitelepült szászoknak is játszottak. Fő hangszerükön kívül valamennyien jól játszanak a többi hangszeren is, és általában kiváló táncosok.

(szöveg, fotó: www.eqt.bme.hu/csavas)

Puczi Kozák Ernő és barátai, roma hagyományörzők (Marosvásárhely, Erdély)

A csoport a roma folklór legszebb pillanatait villantja föl, táncaikban a legbravúrosabb cigánytáncokat láthatjuk szinte akrobatikus ügyességgel. A hagyomány szeretete és „fejlesztése” teszi a csoport tagjait a MonarchiaFest jelentős fellépőivé, nemcsak ápolják, hanem maguk találják föl táncaik új és újabb elemeit, így az őket ismerőiket is meglephetik előadásról előadásra. Reméljük, hogy azokat is elkápráztatják, akik először látják őket.

Hagyományörző együttesek

Varga István „Kis Csipás”, primás (Bánffyhunyad, Kalotaszeg, Erdély)

A magyar református cigány „Csipások” a dímbes-dombos erdélyi Kalotaszegen élnek Bánffyhunyadon. A család első híresebb tagja Varga Ferenc, a „balkezes Csipás” volt. Fiai is zenészek lettek, és egész Kalotaszegen közmegegyezésre játszottak magyaroknak, románoknak, cigányoknak egyaránt. A fejben és a szívben összegyűlt hatalmas tudás ifjabb Varga Ferenc „Csipás” művészetében tetőzött. Talán furcsa a folklór esetében művészetről beszélni, de nem ismeretes máshonnan Erdélyben, sőt Kalotaszegen ennyire klasszikusan kiegyensúlyozott, az előadásmódra, hegedűtúnusra, arányokra ilyen magas szinten figyelő hangszeres népzene, mely az egyéni, virtuóz hangzás és a közösségi tudás ennyire örök érvényű, művészi szintézise. A „Csipás” név a magyar népzenezek között összefonódott Kalotaszeggel, legendává vált, az általa játszott zene pedig a táncházmozgalom zenészeinek kötelezően elsajátítandó anyagga. (www.papirusportal.hu alapján)

Farkas János „Manus” (Gúta, Felvidék) és Budai László, Népművészet Mestere, hagyományörző táncos (Jóka, Felvidék)

Farkas János egyike azon cigányprimásoknak, akik családi örökségként viszik tovább apjaik és nagyapjaik örökségét, a tőlük s más emlékezetes muzikusoktól tanult repertoárt és játékmódot. Egyben egyike azon ritka primásoknak, akik a sokféle új zenei hatás mellett megtartották emlékezetükben és képesek felidézni azokat a feledésbe merülő régiesebb dallamokat – a Csallóköz vonatkozásában igen tetemes részét teszik ki e dallamcsoportnak a dudanóták és duduaprájak – amelyek sajnos egyre kevesebb sikerrel kutathatók. Farkas Jánosra kicsit későn, az 1990-es évek végén bukkant rá Nagy Iván népzene kutató, aki révén ezt követően a Fonó Budai Zeneház Utolsó Óra programja keretén belül sor került a repertoár rögzítésére.

A tánc tanítások oktatói

Tanítások ideje: 2006. november 18., szombat 12.00–18.00 • 2006. november 19., vasárnap 11.00–18.00

Helye: Kis Csarnok

Tanítások ideje: 2006. november 19., vasárnap 12.00–14.00 • 2006. november 19., vasárnap 15.00–17.00

Helye: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

Tanítandó táncokról: www.monarchiafest.hu

Csollány Csaba és Csollányné Horváth Krisztina • Dobsa Tamás és Dobsa Fodor Mónika • Fitos Dezső és Kocsis Enikő • Hajdú Flórián és Delbó Eszter • Héglí Dusan és Lépes Anikó • Horváth Győző és Horváth Andrea Kádár Ignác és Delbó Kriszta • Lengyel Szabolcs és Béres Anikó • Patyi Zoltán és Patyi Erika • Sára Ferenc és Sára Zsuzsanna • Volner Nagy Melinda és Dobsa Tamás

MonarchiaFest Zenekar

Koncz Gergely, primás • Németh Dénes, primás • Patyi Zoltán, primás • Soós András, primás • Árendás Péter, brácsás • Mester László, brácsás • Orsós Tamás, brácsás • Domonkos Balázs, bőgős • Doór Róbert, bőgős • Lelkes András, bőgős • Pribojszki Ferenc, cimbalmos • Szabó Dániel, cimbalmos • Makó Péter, fúvós hangszeres

A MonarchiaFest Zenekar az MonarchiaFest apropójára verbuvált csapat, amely egyben az ország legkiválóbb zenészeit vonultatja fel. Nemzetközi vonatkozásai is vannak, hiszen a csallóközi (Felvidék) születésű Németh Dénes (a Budapest Táncegyüttes primása) mellett egy másik fiatal felvidéki muzikus is közreműködik a zenekarban. Magyarország pedig Szegedtől Sopronig képviseltetik a legkülönbözőbb vidékekről érkező zenészek révén. Hangzásuk is bizonyára ehhez foghatóan teljes és sokszínű lesz, amit a MonarchiaFest csaknem egész ideje alatt élvezhetünk.

MonarchiaPlacc

az Egyetemi csarnok Küzdőtéren
szombat, vasárnap délelőtt 10 órától

Magyar Pálinka Háza – Pálinkautca

A legizesebb pálinkafélék a Kárpát-medencében találhatóak, ahol a gyümölcsből készült pálinkák zamata egyedülálló az egész világon. Nem olyan meglepő ez, ha belegondolunk, hogy a magyarországi Alföld klímája kifejezetten kedvez a gyümölcs, kiemelten a kajszibarack, a szilva, a cseresznye, az eper, a körte természetésének.

Ami pedig a fogyasztását illeti, a pálinkát soha ne hűtsük, hisz valódi zamata csak kéz melegen érvényesülhet. Ugyanigy fontos a pohár alakja; a megtöltött, alul öblös, felfelé szűkülő szájú üvegsét kortyolás előtt – a felszálló inycsiklandó illatok ellenére – egy-két percig zárjuk tenyerünkbe, hogy a benne lévő nemes ital kissé átvegye testünk hőfokát, ...

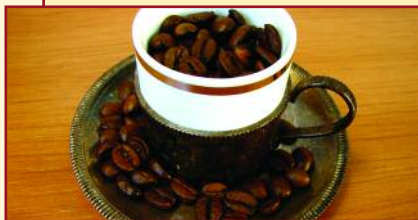
(www.magyarpalinkahaza.hu)

S. A. B. Villányi Borászati Kft. – Borutca

A cég négy éve alakult fiatal értelmiségi borfogyasztó emberek társulása révén. Így véljük, a jó bor fogyasztása igazi magyar hagyomány, amely végigkíséri viharos történelmünket. Boraink ebben a szellemben készülnek a legnagyobb gondossággal. Kizárólag különleges fajtákkal foglalkozunk, a szőlő alapos válogatása után boraink kivétel nélkül lassú újtölgyfahordós érlelést követően kerülnek forgalomba. Ezekkel a borokkal ismertetjük meg a MonarchiaPlaccra ellátogató borszeretőket.

MonarchiaPlacc

a Kis Csarnokban
szombat délelőtt 10, vasárnap 11 órától

Bellagio Kávézó

A Bellagio Kávézó, a Győr belvárosában lévő, ismert szórakozóhely szolgálja ki a Kis Csarnokban a gyermek-programokra, a tánctanításokra és az estei folkkocsmba látogató vendégeinket kavéval, süteménnyel és frissítő italokkal.

A MonarchiaFest nemzetközi fellépői

Fellépnek: 2006. november 19., vasárnap, 14.00–15.00; 17.00–18.00

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

Táncukat tanítják: 2006. november 19., vasárnap, 12.00–14.00; 15.00–17.00

Helyszín: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

Goral vendégeink

Folkórna skupina Goral zo Ždiaru

Zdiari Néptáncegyüttes

A goral nemzetiség szláv ajkú népcsoport, amely a lengyelországi Zakopané település köré csoportosuló hegyi falvakban él. A vidék nagy része Lengyelországban található, kisebb területe Szlovákiába nyúlik át. A hagyományőrző együttesben mindvégig korosztály képviselteti magát. A zdiari régió goral dalait és táncait mutatják be eredeti viseletükbe öltözve. (szöveg, fotó: www.zdiar.sk)

Cseh vendégeink

Hanácko-čuhácký národopisný soubor Týnečáci

Týnečáci Folklorégyüttes

A Csehországi Haná régióból érkező Týnečáci Folklorcsoport 1987-ban alakult a történelmi Olomouc város szomszédságában elhelyezkedő Velký Týnec faluban. Tevékenysége a Haná régió hagyományainak feldolgozására irányul. Előadásaikban e terület tradícióinak szépségét próbálják megmutatni dalaikon, zenéjükön, táncakon egyéb szokásaikon keresztül, különösen szép viseleteikbe öltözve. Magyarországon eddig még nem szerepeltek, ezért örömmel fogadták meghívásunkat a MonarchiaFest rendezvényre. Az együttes összesen 80 tagot számol, saját gyermekcsoporttal, zenekarral, énekkarral is büszkélkedhet a felnőtt tánckar mellett.

Horvát vendégeink

Folklorni ansambl Broda

Brodi Folklorégyüttes

Az együttes 1948-ban alakult. Különösképpen a szlavóniai régió hagyományait ápolja. Az együttes rendszeres résztvevője a legjelentősebb nemzetközi fesztiváloknak. A rendszeres szerepléseken kívül az együttes tagjai nagy részt vállalnak szervezőkként a legrégebbi és leghíresebb horvátországi a folklór gálán, az úgynevezett „Brodsko kolo”-n.

(szöveg, fotó: www.fa-broda.hr)

és Osztrák vendégeink

Gyermek-, és családi programok

Pannon lakodalm – az Örökítő Egyesület gyermek-, és ifjúsági csoportjai lakodalmi szokásokat bemutató, táncitanításokkal egybekötött műsora

Időpont: 2006. november 18., szombat, 10.00–16.30

Helye: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

„Mese, mese mátká” – gyermekjátékok, táncok tanítása, mesesarok

Időpont: 2006. november 18., szombat, 10.00–12.00

Helye: Kis Csarnok

Hegyen, völgyön című CD lemezbemutató koncertje,

Tükrös Zenekar és Lakatos Róbert;

gyermekjátékok és táncok tanítása

Időpont: 2006. november 19., vasárnap, 10.00–12.00

Helye: Egyetemi Csarnok – Küzdőtér

Fővédnök:

Kallós Zoltán

Szakmai támogatók:

Táncház Egyesület

Hagyományok Háza

Támogatók:

Multireklám Zrt.

X-Meditor Kft.

Fidelio Média Kft.

Magyar Pálinka Háza

S.A.B. Villányi Borászati Kft.

Monarchia
Fest

www.monarchiafest.hu

A MAGYAR PÁLINKA HÁZA

Felelős szerkesztő: Kóczán András
Felelős kiadó: a Fidelio Média Kft.
Logisztikai vezető/terjesztés: Lak Sándor
Tervezés: Pál Attila
Nyomdai munkák: Comorn Kft.

Szerkesztőség: 1088 Budapest, Rákóczi út 19.
Tel.: (1) 476-0320
Fax: (1) 476-0321
E-mail: fidelio@fidelio.hu
HU ISSN – 1785 1092

www.monarchiafest.hu

Monarchia

Fest

A HAGYOMÁNYÉRTÉS FESZTIVÁLLJA

Győr, Egyetemi Csarnok 2006. november 18-19.

Berecz András, Muzsikás Együttes, Tükrös Zenekar
Magyarpalatkai Banda, Szászcsávási Zenekar, Pannon lakodalom
Greznár Banda, Aromafest, Ordasok, Zalai Táncegyüttes
Kárpát-medencei nemzetek és nemzetiségek táncai...

Fővédnök: Kallós Zoltán

Szakmai támogatók:
Tánchááz Egyesület
Hagyományok Háza

Támogatók:

Multireklám Zrt.
X-Meditor Kft.
Fidelio Média Kft.
Magyar Palinka Háza
S.A.B. Villányi Borászati Kft.